

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Med lovforslaget ønskes der mulighed for i lighed med de øvrige videregående uddannelser at kunne fastsætte centrale regler for optagelsen på universiteterne, så de uddannelsessøgende kan sikres en mere direkte adgang til en videregående uddannelse.

Mange unge venter flere år med at starte på en videregående uddannelse, efter at de har afsluttet en ungdomsuddannelse. Noget af ventetiden skyldes de unges egne valg, men ventetiden skyldes også uddannelsessystemets indretning. Intentionerne bag dette lovforslag er ikke at begrænse de unges muligheder forud for valget af videregående uddannelse at udvide deres personlige erfaringsgrundlag gennem for eksempel erhvervs erfaring, højskoleophold, udlandsophold mv. Det kan for mange unge være både udbytterigt og fornuftigt at anvende en begrænset periode til dette.

Men den nuværende anvendelse af kvote-systemet lægger i høj grad op til, at kvalificerede uddannelsessøgende uden grund finder det nødvendigt også at bruge tid på at kvalificere sig yderligere til optagelse gennem kvote II. Derfor er der behov for at revurdere anvendelsen af optagelsessystemet i praksis, således at det ikke er systemet, der får de unge til at vente flere år med at starte på en videregående uddannelse.

Problemet kan først og fremmest skyldes fordelingen mellem pladserne i kvote I og kvote II. Hvor kvote II udgør en stor del af optagelseskapa- citeten, vil karaktergennemsnittet og dermed grænsek- votienten for kvote I-ansøgere ofte blive meget højere end nødvendigt og derfor i længden tvinge de uddannelsessøgende til at udskyde deres uddannelsesstart for at søge optagelse via kvote II.

Det er vigtigt, at ansøgere stadig har mulighed for at forbedre deres faglige og personlige kvalifikationer ud over det oprindelige karaktergennemsnit, men det må ikke være en hindring for kvalificerede uddannelsessøgende, der gerne vil i gang med et studium.

Ved fremover at øge optagelseskapa- citeten i kvote I vil grænsek- votienten alt andet lige falde og dermed gøre det lettere for flere at komme direkte ind på den ønskede uddannelse. Det gælder både de ansøgere, der kommer direkte fra deres adgangsgivende eksamen, og dem der har ventet med at søge ind. Ved at ændre på fordelingen af optagelseskapa- citeten i kvote I og kvote II i retning af et øget optag på kvote I kan der skabes en mere synlig og uhindret adgang til endnu flere uddannelser.

Det generelle formål med lovforslaget

Et bredt flertal i Folketinget besluttede i 1992 (Flerårsaftalen 1993-96 om de videregående uddannelser) at decentralisere kompetencen vedr. udvælgelsen af ansøgerne til institutionerne. For universitetsuddannelserne blev dette direkte lovfæstet i § 1 i Universitetsloven fra 1993, mens decentraliseringen for de øvrige videregående uddannelsers vedkommende gennemførtes via bemyndigelsen i § 1 i lov nr. 319 af 16. maj 1990 om adgangsgulering, sådan at det med udstedelse af bekendtgørelse nr. 137 af 27. februar 1995 om adgang, indskrivning, orlov m.v. ved videregående uddannelser, nu erstattet af bekendtgørelse nr. 606 af 10. juli 1997, blev overladt til alle institutioner selv at bestemme, hvilken udvælgelsesmetode de ville bruge, herunder også anvendelse af kvotesystemet.

Med den foreslåede ændring af universitetsloven og en tilbagekaldelse af den delegerede kompetence til de øvrige videregående uddannelser, jf. adgangsbekendtgørelsens § 55, falder ministerens kompetence tilbage til den generelle bemyndigelse til at regulere optagelsen, dvs. til at fastsætte regler om adgangsgulering. Efter denne bemyndigelse, som fremgår af adgangsguleringslovens § 1 (fra 1990), kan ministeren fastsætte regler for samtlige elementer i adgangsguleringen, dvs. udvælgelsen blandt kvalificerede ansøgere. Sådanne regler kunne f.eks. være regler om, hvilke kriterier der skal lægges vægt på (omfang af hvervsarbejde, højskoleophold osv.), hvordan et pointsystem skal indrettes, at der skal anvendes optagelsesprøver, optagelsesinterviews etc. Desuden kan